

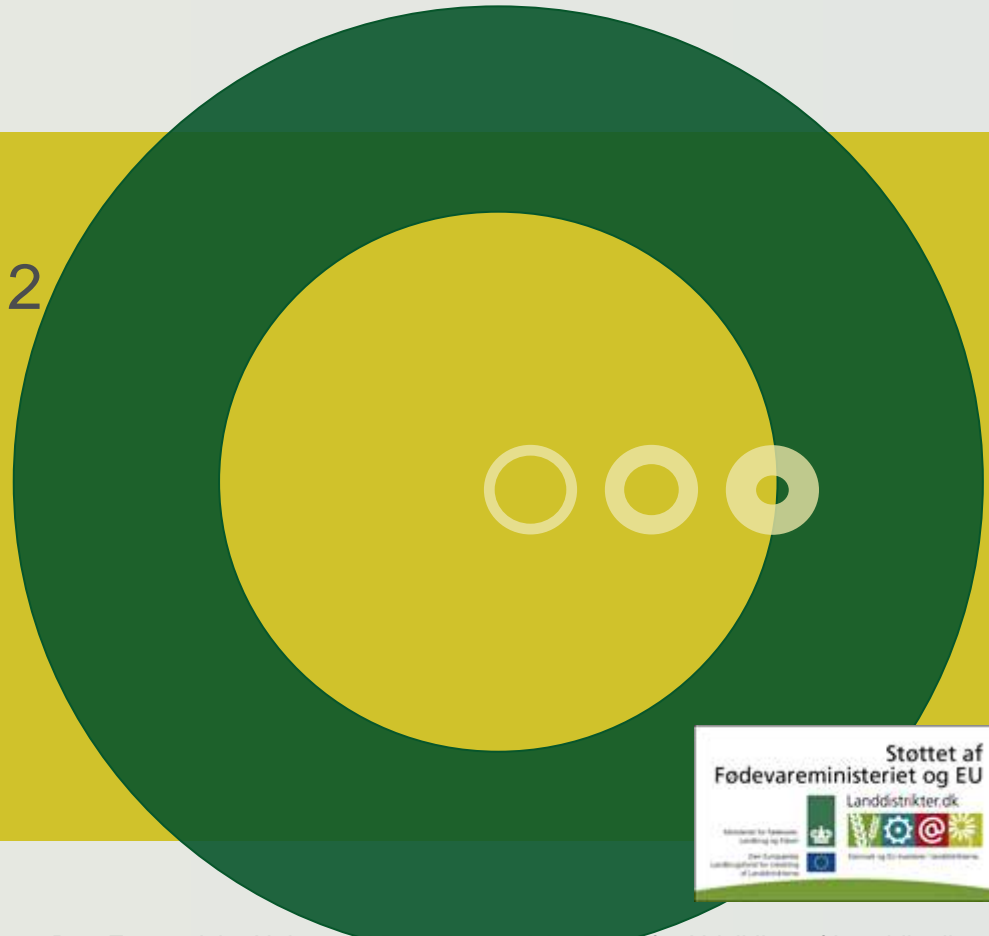
VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

Møde i Forum for anbefalinger og standarder

Koldkærgaard

Den 30. oktober 2012

v/ Merete Jensen

Formål med dagen

- Øge kvaliteten af data til benchmarking via fælles standarder
- Medvirke til at vi er "klædt på" til den kommende sæson
- Vidensdele og inspirere hinanden til fortsat at udvikle mulighederne i benchmarking

Jeres opgave

- I er tovholderne hjemme
 - Det forpligter
 - I skal være opsøgende
- I ser og udvikler rådgivningspotentialiet
- I beslutter sammen med jeres ledelse, hvordan det gennemføres i jeres virksomhed

Dagsorden

- Velkomst og indledning
 - Fra driftsgrensanalyse til beslutningsoplæg – øvelse
 - Mulige Business Cases
 - Hvordan anvendte vi Benchmarking sidste år ?
 - Værdi for kunderne
 - Organisering
 - Frokost
 - Tolkning af print – øvelse
 - De ti bud og deres anvendelse
 - Anbefalinger og vejledninger – hvad er nyt?
 - Hvad går jeg hjem og gør?
 - Hvordan skaber det værdi for kunderne ?
 - Det videre forløb og opsamling
- }

Vidensdeling
Anvendelse af
benchmarking
- }

Værdien af
fælles
anbefalinger
- }

Den kommende
sæson

Hvordan er opgaven grebet an?

Hvordan har jeg anvendt driftsgrensanalysen?

Workshop

Driftsgrensanalyser og Benchmarking

Øvelse

Praktisk anvendelse af Driftsgrensanalysen

Hjemmearbejde: Beregning af nulpunktsforpagtninger

Case: Der taget udgangspunkt i **ejendom KO58** i Business check planteproduktion 2011

- I. Hvilken forpagtningsafgift ville virksomheden som minimum skulle opnå i 2011 før, at økonomien i bortforpagtning af jorden var den samme som ved at dyrke jorden selv?
- II. Og hvad er nulpunktsforpagtningsafgiften i et forventet normalår?

Anvend evt. vedhæftede regneark som støtteværktøj

Lav selv de nødvendige antagelser

Konklusioner

- Gruppe 1
- Gruppe 2
- Gruppe 3
- Gruppe 4

	I 2011	I et forventet normalår
○ Gruppe 1		
○ Gruppe 2		
○ Gruppe 3		
○ Gruppe 4		

Fra Driftsgrensanalyse til beslutningsgrundlag om evt. bortforpagtning af jorden

Areal	283 ha
heraf ejet	232,8 ha
Alternativ skønnet forpagtningsafgift	4.000 kr./ha

	DG-analyse 2011		Hvis bortforpagtet 2011		I alt i 1.000 kr.	Kr. pr. ha
	Kr. pr. ha	i 1.000 kr.	i 1.000 kr.			
Bruttoudbytte	10.117	2.863		Nulpunktsforpagtning	1.453	6.244
Stykomkostninger	-2.298	-650				
DB	7.819	2.213	0	Nulpunktsforpagtning i et forventet normalår	939	4.033
Energi	-746	-211				
Maskinstation	-888	-251				
Vedligehold	-552	-156	-15	DB pr. ha jf. DG-analyse 2011		7.819
Løn						6.000
Ejer aflønning						
Ejendomsskat						
Forsikringer						
Diverse omk.						
Afskrivninger	-812	-175	-25			
Renter maskiner, bygninger og beholdninger*	-180	-51	-7			
Kap.omk. samt renter på mask. og beh. i alt	-5.009	-1.418	-202			
Overskud markbrug før EU-støtte og forpagtningsafgift	2.810	795	-202			
EU-støtte	2.086	590	0			
Forpagtningsafgift	-474	-134	931			
Overskud markbrug før renter på jord	4.422	1.251	729			
Overskud til jordleje, kr. pr. ha på det ejede areal	5.376		3.132			

Artikel skrevet på baggrund af case sendes efter mødet...

I 2011 har det været bestemt selv at drive jorden. I et forventet normalår kan det være hip som hap.

Felter til indtastning.

* Renter på aktiver udover jorden beregnes manuelt.

En anden øvelse fra regnearket...

Fra Driftsgrensanalyse til beslutning vedr. maksimal forpagtningsafgift på nyt areal

Markplan, ha	50
Vægtet kornudbytte pr. ha, hkg	68
Forventet pris, pr. hkg (inkl. halmoms.) (nettoværdi salg af halm ca. 2 - 3 kr./hkg)	122

Øvelse 2. til forum for Benchmarking d. 30/10 2012. Svar på dette spørgsmål:

Hvilken forpagtningsafgift kan virksomheden maksimalt give for de 50 ha på en femårig aftale?

Se bort fra usikkerhed vedr. EU-støtte og lav de antagelser der er nødvendige for at du kan svare.

DG-analyse 2011

	Kr. pr. ha	kr. pr. ha	kr. i alt
Bruttoudbytte	10.117	8.296	414.800
Stykomkostninger	-2.298	-2.100	-105.000
DB	7.819	6.196	309.800

	Kr. pr. ha	kr. pr. ha	kr. pr. ha
Energi	-746		0
Maskinstation	-887		0
Vedligehold	-551		0
Løn	-1.304		0
Ejendomsskat	-194		0
Forsikringer	-134		0
Diverse omk.	-399		0
Afskrivninger	-611		0
Renter maskiner og beholdninger	-180		0
Kap.omk. samt renter på mask. og beh. i alt	-5.006	0	0

Forventet overskud pr. ha før EU-støtte	6.196	309.800
EU-støtte pr. ha	2100	105.000
Forventet overskud pr. ha inkl. EU-støtte	8.296	414.800

Krav til risiko og fortjeneste, kr. pr. ha	500	25.000
--	-----	--------

Maksimal forpagtningsafgift pr. ha inkl. EU	7.796	389.800
--	--------------	----------------

Felter til indtastning.

Øvelsens hovedpointer?

- Driftsgrensanalysen er et godt sted at starte sine beregninger, når man skal udarbejde beslutningsgrundlag.
- Vær opmærksom på at en driftsgrens marginale afkast kan være forskellig fra opgørelsen i driftsgrensanalysen. Dette er særligt vigtigt at være opmærksom på ved beslutning om en evt. lukning af aktiviteten.
- Her anvendte vi ikke rente af bunden kapital til noget, men driftsgrensanalysen på markbruget er både vigtig og anvendelig.
- Drøftet hvordan vi behandler ejer aflønning, når vi udarbejder analyser og beslutningsgrundlag.

Hvad kan jeg bruge en driftsgrensanalyse til?

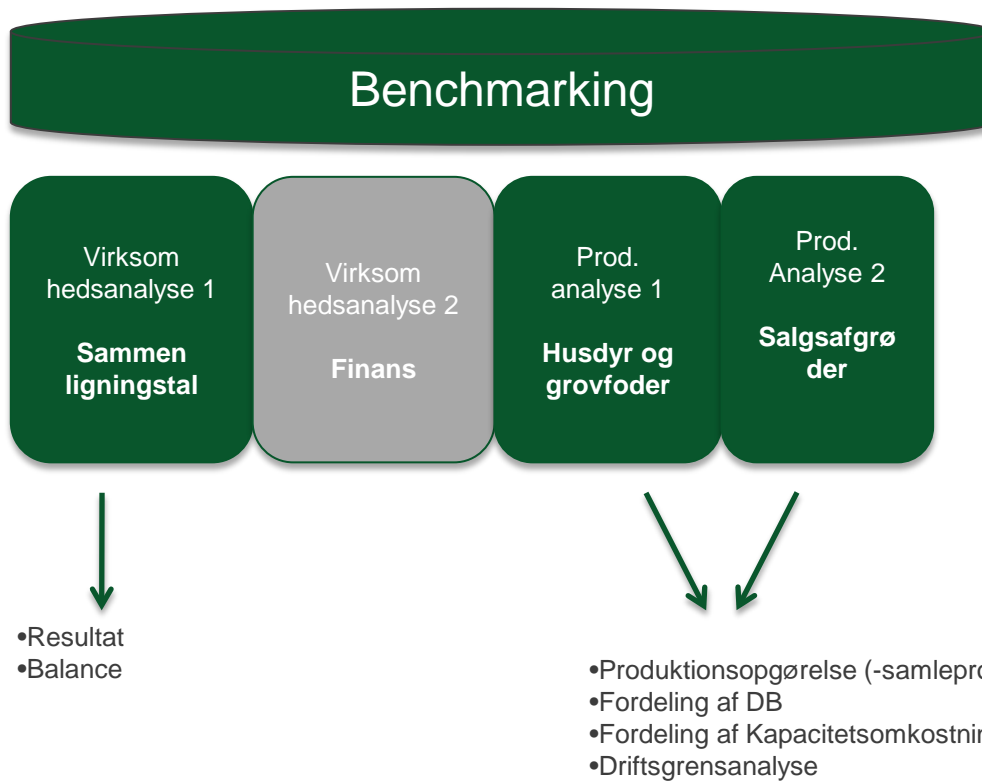
- Opgør bundlinje pr. driftsgren
- Giver overblik over udviklingen i virksomhedens centrale nøgletal
- Gør det let at beregne krav til nulpunkts-DB
- Giver mulighed for Benchmarking
 - Også i ERFA-grupper
- Operationel ved væsentlige beslutninger
- Øger udbyttet af rådgivning og sparing.
- Forsikring mod konkurs???

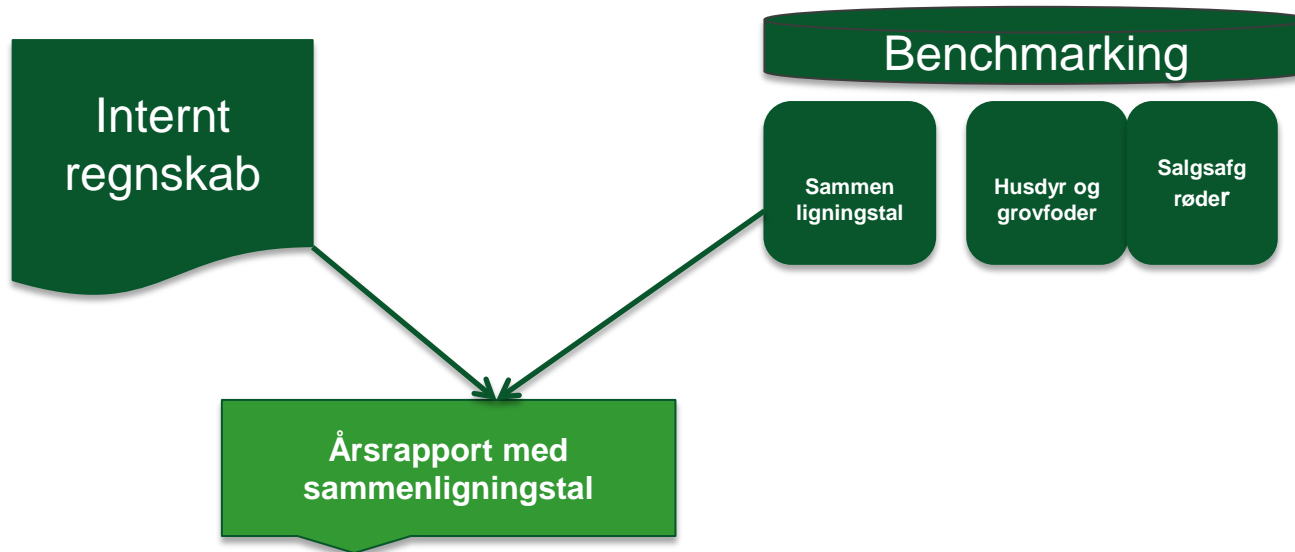
Diskuter den optimale organisering af arbejdet derhjemme

- A. Ifht. at opnå den kvalitet i driftsgrensanalysen, så vi tør anvende egne data fra egen kreds!

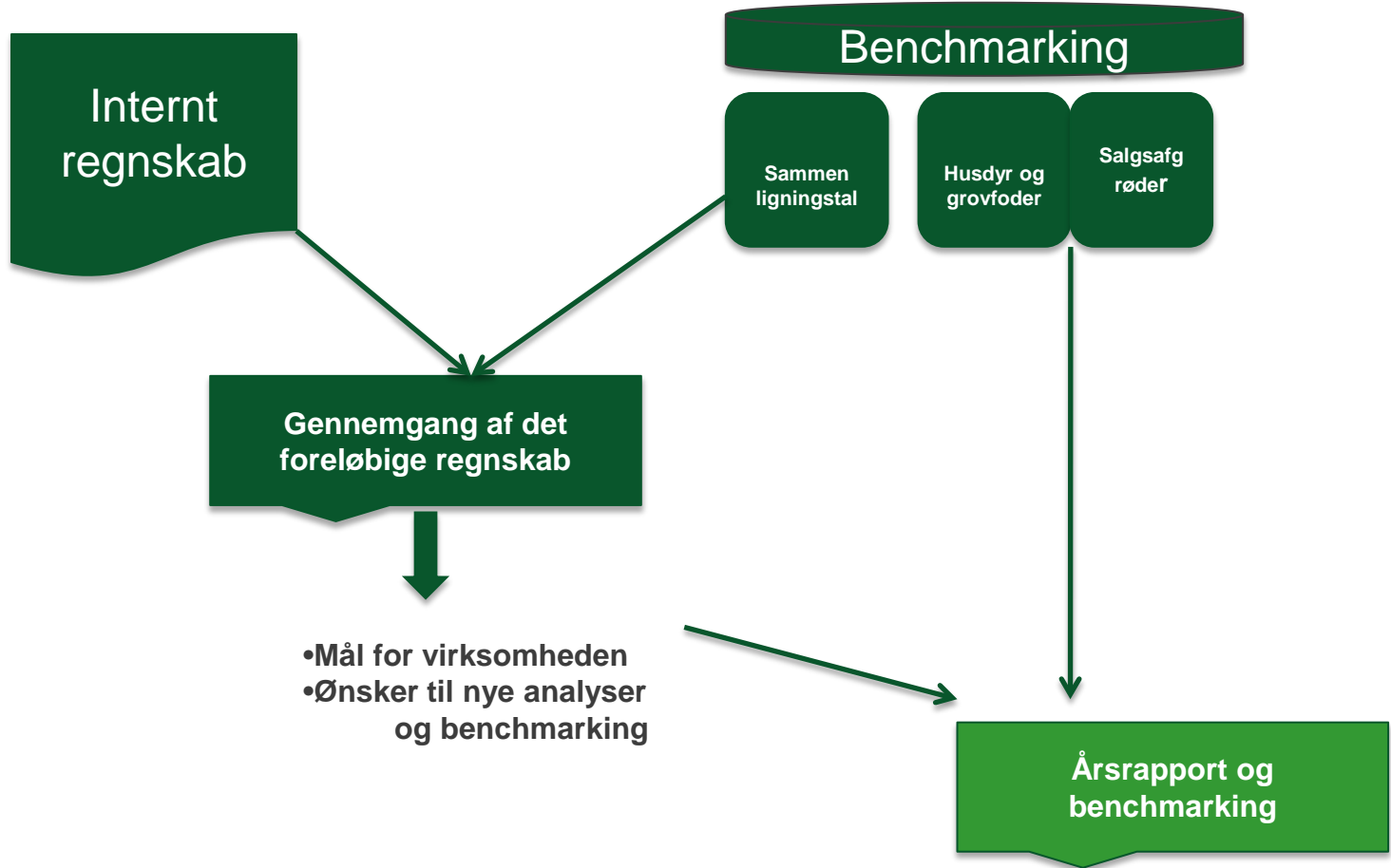
- B. Ifht. at få omsat ny indsigt og erkendelse via Benchmarking til handlinger og dermed værdi hos kunden!

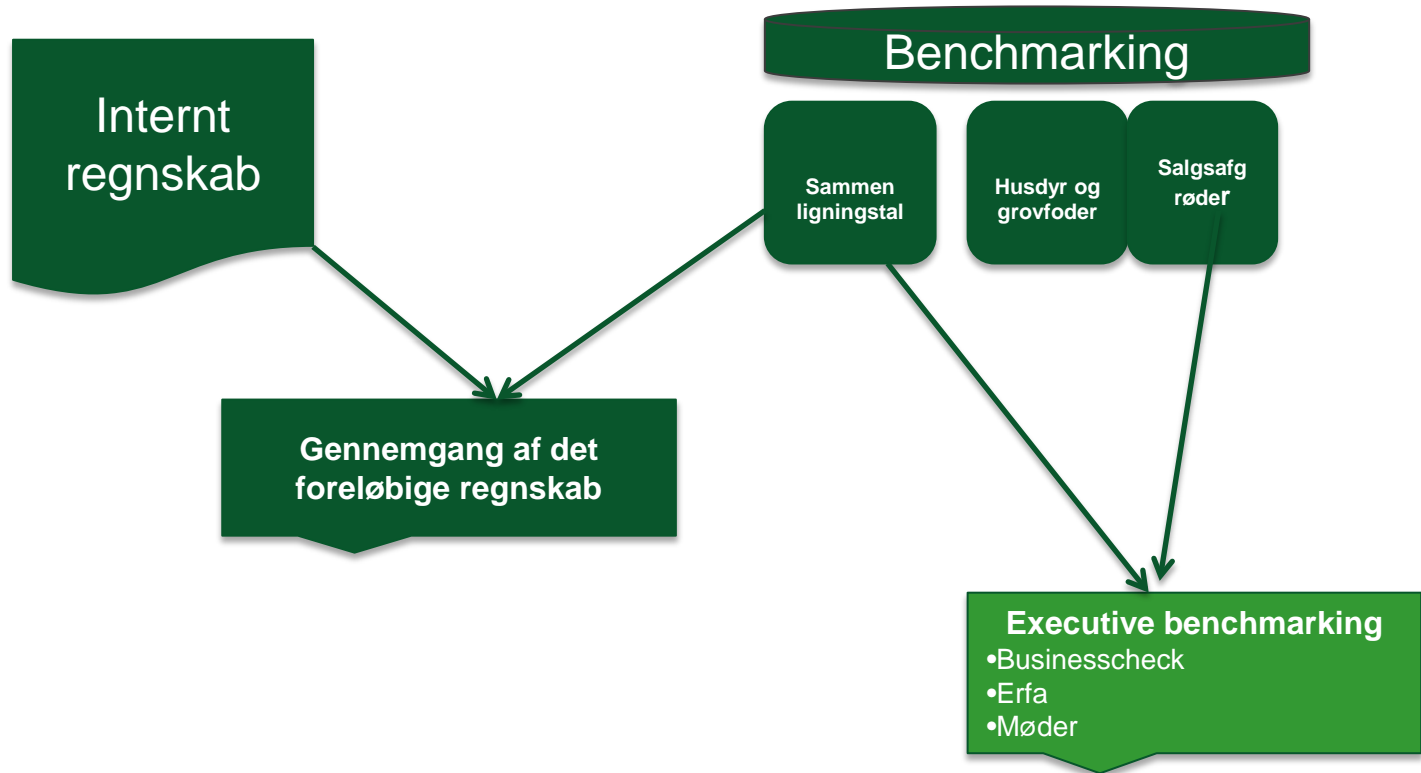
Produktforslag 1

Produktforslag 2

Produktforslag 3

Inspiration til overvejelser om centrets omkostninger ved udarbejdelse af benchmarkingsprodukt når det er indkørt

DRIFT	Assistent Tjekliste Internt regnskab Overførsel	Konsulent Valg af kriterier og sammenligningsgruppe	Konsulent Kommentering
Produktforslag 1	½ time?	½ time?	0?
Produktforslag 2	½ time?	½ + 1 time?	½ time?
Produktforslag 3	½ time?	½ + 2 timer?	1 timer?

Inspiration til overvejelser om centrets omkostninger ved udarbejdelse af benchmarkingsprodukt ved opstart

Investering nu	Tjekliste internt regnskab	Efterudd. værktøj	Efterudd. fagligt	Andet
Produktforslag 1	4 timer ?	1 timer pr. kons. Plus driftsass.?	1 timer pr. kons. ? Ad 1	
Produktforslag 2	Samme som ovenfor	En samlet kursusdag pr konsulent Ad 2		
Produktforslag 3	Samme som ovenfor	En samlet kursusdag pr konsulent Ad 2		Produktudvikling ???? Ad 3

Ad 1: Forståelse for problemstillinger omkring o p-, ned og afskrivning, intern overførsel, ikke realiseret værdiændring mm.

Ad 2: Analytisk arbejdsform, valg af kriterier, og sammenligningsgrupper, samt hvad kan man tillade at tolke, sammenhæng til opfølgningsskridt

Ad 3: Måske der allerede er et koncept til en særlig gruppe produktions/vækstlandmænd, som kan udbygges

Gruppe arbejde

Hvad skabte værdi for kunderne sidste år?

*3-4 kort med leverancer, der skabte merværdi
for kunderne?*

Gruppe arbejde

Hvordan har vi organiseret os hjemme ?

Noter de 3 vigtigste ting at være obs på?

Tolkning

	Eget tal	Bedste 25 pct.	Gennemsnit	Afvigelse ift. Bedste 25 pct.
Søer og smågrise				
Salg/overførsel smågrise	10.357	10.232	9.342	124
Salg af andre svin	692	2.001	1.868	-1.309
Køb af avlsdyr, svin	-1.179	-408	-552	-770
Køb 7 kg grise	0	-779	-409	779
Køb smågrise	0	0	-36	0
Salg andre husdyr	0	1	0	-1
Besætningsforskydning	586	575	-341	11
Andre landbrugsindtægter	28	21	11	7
Bruttoudbytte i alt	10.483	11.642	9.883	-1.158
Korn	-3.324	-2.385	-2.028	-939
Tilskudsfoder	-2.455	-1.545	-734	-910
Råvarer	0	-1.100	-706	1.100
Færdigblanding	-73	-567	-1.961	493
Kraftfoder mv.	0	947	227	-947
Mineraler og vitaminer	-8	-538	-403	530
Biprodukter mv.	-28	-215	-129	187
Grovfoder, indkøbt	0	-2	-3	2
Dyrlæge og medicin	-821	-488	-472	-333
Avl, rådgivning og kontrol	-272	-230	-270	-42
Diverse vedrørende andet	-309	-228	-232	-81
Stykomkostninger i alt	-7.290	-6.352	-6.710	-939
² Dækningsbidrag	3.193	5.290	3.173	-2.097

De ti bud og deres anvendelse - brugen af standardkolonner

Planteproduktion

- Lad afgrøder stå på deres "rigtige" produktionsgren, flyt ikke til 5910, 5920 mv.
- Standardkolonner omdefineres:
 - Kartofler, fabriksroer og energiafgrøder må ikke indgå i standardkolonne 5910 fra 2012 årsrapporter (divisoren bliver rettet til)
 - opdel eller benyt 910
 - Grovfoder må ikke indeholde vedvarende græs (divisoren bliver rettet til)
 - lad stå i ufordelt

6500 Kødkvæg

Gruppering År	Ejd 1	Ejd 2	Ejd 3	Ejd 4	Ejd 5	Ejd 6
	2011	2011	2011	2011	2011	2011
Mælk	0	0	0	0	0	0
Salg af dyr, kvæg	40.106	32.807	32.480	20.382	20.070	19.593
Køb af dyr, kvæg	-8.461	-4.925	0	-55.836	-8.667	-5.138
Kvæg andet	6.787	1.722	0	0	89	1.287
Besætningsforskydning	0	-4.813	-20.050	58.350	5.511	647
Husdyrgødning	0	0	0	0	0	0
Pasningsaftale husdyr						
Andre Landbrugsindtægt						
Bruttoudbytte i alt						
Korn						
Råvarer						
Kraftfoder, Tilskudsfoder						
Mineraler og vitaminer						
Biprodukter mv.						
Grovfoder, indkøbt						
Grovfoder, eget						
Dyrlæge og medicin						
Avl, Rådgivning og Kontrol						
Pasningsaftale husdyr, diverse vedrørende						
andet	-1.282	-2.097	-914	-506	-616	-1.172
Stykomkostninger i alt	-34.444	-17.878	-7.446	-19.163	-4.462	-11.498
Dækningsbidrag	6.471	6.914	4.985	3.734	12.541	9.494

Kun salg af kalve produceret af ammekøerne.

Standardkolonnen skal ikke indeholde slagtekalve.

Adskil produktionen i standardkolonne 6300 og standardkolonne 6500

7000 søer (ekskl. smågrise)

Driftsgrensanalyse

side 5

	Eget tal	Bedste 25 pct.	Gennemsnit	Afvigelse ift. Bedste 25 pct.
--	----------	----------------	------------	-------------------------------

Søer

Kvæg andet	0	0	0	0
Salg/overførsel smågrise	5.274	9.338	7.141	-4.064
Salg slagtesvin	0	119	190	-119
Salg af andre svin	728	750	622	-22
Køb af avlsdyr, svin	566	411		152
Køb smågrise				
Besætningsforskydning				
Husdyrgødning				
Andre landbrugsindtægter				
Bruttoudbytte i alt				

Der må ikke være smågrise (30 kg) i denne standardkolonne udover egenproduktion af polte

Lad smågrisene 7-30 kg være i standardkolonne 7100

Svineproduktion

- Ved salg af 7 kg's grise (få eller mange) må 7910 ikke benyttes – opdel og benyt 7000 og 7100
- Ved salg af 30 kg's grise (få eller mange) må 7000 ikke benyttes – opdel og benyt også 7100.
- Opdel FRATS-producenter (7-100 kg) i smågrise (7100) og slagtesvin (7200). FRATS-produktion er ikke en homogen produktion (dobbelt FRATS etc.)
- **Køb af 7 kg's grise i 7910 (anvend 7000 og 7100)**

Flyt ikke mælkeindtægten fra 6100

Produktionsoplysninger

Ha grovfoder pr. årsko	1,10
Årskøer	119
Årsopdræt	109
Kg EKM leveret pr. årsko	1.910
Opdræt pr. årsko	0,92
Udskiftningsprocent	0

Økonomioplysninger

Pris pr. kg EKM leveret, kr.	0,00
Pris pr. solgt udsætterko, kr.	6.692
Pris pr. solgt slagtekalv, kr.	0

Datakvalitet i Driftsgrensanalysen

- Frasorteret til Business Check

Salgsafgrøder - 5910

Frasortering (af 991) er sket hvis:

Forpagtningsafgift for stor (for stor sat til 10.000 kr. pr ha) – dette omfatter 35 bedrifter

Maskinstation positiv eller for stor (større end 5.000 kr. pr ha) – omfatter 66 bedrifter

Vedligeholdelse maskiner positiv eller større end 2.000 kr. pr ha – 64 bedrifter

Gødningsudgifter – positive eller større end 3.000 kr. pr ha – 76 bedrifter

Planteværn positiv eller større end 3.000 kr. pr ha – 82 bedrifter

Maskinsaldo negativ eller større end 15.000 kr. pr ha – 79 bedrifter

Arbejdsomkostningerne mindre end 360 kr. pr ha eller større end 9.000 kr. pr ha – 63 bedrifter

Frasorteringen er sket oppefra – så når der f.eks. frasorteres i henhold til kriterium 3 så er der gået 35 + 66 bedrifter fra.

Mælkeproduktion

- GODT!
- Lav bundet kapital uden lejeomkostninger (lav/negativ værdi rest til stald)
- Manglende/urealistisk opgørelse af grovfoderforbrug (forholdsvis få)
- Positiv afskrivning

Slagtekalve

- Producerede slagtekalve/årskalve
- Slagtevægt
- Gennemsnitlig afregningspris (kr.pr.kg)

Grovfoder

- Majs/græs areal uden udbytter
- Beregnet udbytte fra andet grovfoder end majs/græs men intet areal.
- Forpagtet areal uden omkostning
- Manglende værdi eget jord

Svineproduktion

- Bundet kapital (mest for lav).
- Afskrivninger så små, at de ikke passer til bundet kapital, dvs. aktivers levetid meget lang.
- Vægt på smågrise mangler (både ved sohold og slagtesvineproduktion).

Vejledning driftsgrensanalyse

- Anvend vejledningen!
- Alle indsatsfaktorer aflønnes
- Offeromkostningsprincip
 - Ejeraflønning
 - Bunden kapital

Ejeraflønning

- Aftalt uændret (450.000) i juni
- Samråd med landmand
- Driftsledelse/administration på driftsgrene

Bunden kapital/rente

- Nu opdelt i $\text{ø}90$
- Kontroller at ultimo passer med produktionen
 - Tilkøbt jord / slagtesvineproduktion
- Individuel rente anbefales

Fordelinger i øvrigt

- Integreret produktion, se nøgle
- Energi – markvanding og diesel kvægstald, nøgle
- Betydende maskinstationsindtægter
 - Holdes ude af mark
 - Tilsvarende andel af omkostninger

Hvad går vi hjem og gør

Initiativ <i>Hvilke initiativer/aktiviteter skal vi udvikle/tilbyde, for at tilføre den viden, der skaber ændret adfærd så vi når de resultater, der støtter strategien?</i>	Viden/Kompetencer <i>Hvilken viden/kompetencer skal der tilføres projektet og enkeltpersoner for, at de kan ændre adfærd og skabe de ønskede resultater</i>	Adfærd <i>Hvilke adfærdsmæssige ændringer skal ske?</i>	Resultater <i>Hvilke konkrete resultater SKAL der komme ud af projektet? (de skal være målbare)</i>	Strategi <i>Hvorfor vil vi projektet og hvilke forandringer vil vi skabe?</i>